

יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ תִּרְגוּמוֹ וְעֲנָנָא יִסְתַּלַּק מִן אֲרֶעָא. הֵיכִיא דְאַתְמָר בַּהּ (שמות מ) כִּי עָנַן ייַ עַל הַמִּשְׁכָּן וְגו', וְבִיהַּ מִתְשַׁקֵּיין תִּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּאַרְעָא בַּהֲהוּא זְמַנָּא:

וַיִּצַר יי אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם אֶלֶיךָ יִשְׂרָאֵל. בַּהֲהוּא זְמַנָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא צִייר לֹון בְּצִיּוּרֵיךָ דְעֲלָמָא דִּין וְעֲלָמָא דְאַתִּי. וַיִּצַר בַּהֲהוּא זְמַנָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵייל לֹון בְּשָׁמִיהַּ בְּצִיּוּרָא דְב' יוּדִיין יי ו' בִּינִייהוּ דְאַנּוּן סְלָקִין לְחֻשְׁבוֹן יְהו"ה. וַיְהוּן מְצוּיָרִין בְּאַנְפוּי בְּאַנְפוּי דִּילְהוּן בְּתֵרִין יוּדִיין בְּחוּטְטָמָא דִּילְהוּן בְּאַתִּי ו'. וּבְגִין דָּא אָמַר קָרָא (במדבר כג) כִּי מֵרָאשׁ צוּרִים אֲרָאֵנוּ. אֶלֶיךָ אֲנּוּן צִיּוּרֵיךָ דְשָׁמָא קִדִּישָׁא. וַיְהוּן מְצוּיָרִין בְּאַנְפוּייהוּ בְּתֵרִין לְיַחֲזִין יְקִירֵיךָ דְאַנּוּן יי יי דְאַיְהוּ ו' חֲרוֹת עֲלִייהוּ. וְעוֹד צִייר לֹון לְכָל דֹּר בְּבַת זוּגִיָּה עֲלָאָה דָּא ייָהּ וְאַנּוּן ו' יְחוּדָא דְתַרְוּוּיָּהּ. וְצִייר לֹון בְּאַנּוּן דְצִיּוּרָא דִלְעִילָא דְאַיְהוּ יִשְׂרָאֵל עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא כְּלִיל שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה וְתַתָּאָה דְאַנּוּן קָרִיאת שְׁמַע עֲרַבִית וְקָרִיאת שְׁמַע שְׁחַרִית וְעֲלִייהוּ אֲתַמָּר עֲצָם מַעֲצָמֵי וּבִשְׂרָ מִבְּשָׂרֵי.

וּמִיָּד בַּהֲהוּא זְמַנָּא נָטַע לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּגִנְתָּא דְעַדְן קִדִּישָׁא הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּטַּע יי אֱלֹהִים אֲבָ"א וְאַמָּ"א. גִּ"ן דָּא שְׁכִינְתָּא תַתָּאָה. עַדְ"ן דָּא אֲמָא עֲלָאָה. אֶת הָאָדָם דָּא עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא. אִיְהִי תְהָא נָטַע דִּילִיָּה, בַּת זוּגִיָּה וְלֹא תְזוּז מִגְּנִיהַּ לְעֵלָם. וְתְהָא עֲדוּנָא דִּילִיָּה. וְיִשְׂרָאֵל קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נָטַע לֹון בַּהֲהוּא זְמַנָּא נָטַעָא קִדִּישָׁא בְּעֲלָמָא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ישעיה ס) נִצַּר מִטְעֵי מַעֲשֵׂי יָדֵי לְהַתְפָּאָר:

פְּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה. דְּכָר אַחַר וְאַד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, תִּרְגוּמוֹ עָנַן יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ. אוֹתָהּ שְׁנֵאמַר בַּהּ (שמות מ) כִּי עָנַן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן וְגו', וְבוּ מְשָׁקִים תִּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּאַרְץ בְּאוֹתוֹ זְמַן.

וַיִּצַר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם - אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל. בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צִייר אוֹתָם בְּצִיּוּרֵים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא. וַיִּצַר, בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִכְנִיסָם בְּשִׁמּוֹ בְּצִיּוּר שְׁנֵי יוּדִיין יי ו', בִּינִיָּהֶם, שֶׁהֵם עוֹלָיִם לְחֻשְׁבוֹן יְהו"ה. וַיְהִיו מְצוּיָרִים בְּפָנָיו בְּפָנֵים שְׁלֵהֶם בְּשְׁנֵי יוּדִיין בְּחֻטְטָם שְׁלֵהֶם בְּאוֹת ו'. וְלִכֵּן אָמַר הַכְּתוּב (במדבר כג) כִּי מֵרָאשׁ צוּרִים אֲרָאֵנוּ. אֵלּוּ אוֹתָם צִיּוּרֵים שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, וַיְהִיו מְצוּיָרִים בְּפָנֵיהֶם בְּשְׁנֵי לוֹחֹת נְכַבְּדִים, שֶׁהֵם יי ו', שְׁרֵי הוּא חֲרוֹת עֲלֵיהֶם. וְעוֹד צִייר אוֹתָם לְכָל דֹּר בְּבַת זוּגִיָּה, זוּ ייָהּ, ו' הֵם הַיְחוּד שֶׁל שְׁנֵיהֶם. וְצִייר אוֹתָם בְּאוֹתָם שֶׁל צִיּוּר שְׁלֵמַעֲלָה, שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל עֲמוּד הָאַמְצַעִי, כּוֹלֵל שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה וְתַתְּוֹנָה, שֶׁהֵם קָרִיאת שְׁמַע עֲרַבִית, וְקָרִיאת שְׁמַע שְׁחַרִית, וְעֲלֵיהֶם נֵאמַר עֲצָם מַעֲצָמֵי וּבִשְׂרָ מִבְּשָׂרֵי.

וּמִיָּד בְּאוֹתוֹ זְמַן נָטַע אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִן הָעַדְן הַקְּדוּשׁ. זֶהוּ שְׁכִתּוּב וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים, אֲבָ"א וְאַמָּ"א. גִּ"ן - זוּ הַשְּׁכִינָה הַתַּתְּוֹנָה. עַדְ"ן - זוּ הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה. אֶת הָאָדָם - זֶה הָעֲמוּד הָאַמְצַעִי. הִיא תְהִיָּה נָטַע שְׁלוֹ בַת זוּגוֹ, וְלֹא תְזוּז מִמְּנוֹ לְעוֹלָם, וְתְהִיָּה הָעֲדוּן שְׁלוֹ. וְיִשְׂרָאֵל נָטַע אוֹתָם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ זְמַן נָטַע קְדוּשׁ בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה ס) נִצַּר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהַתְפָּאָר.

וַיִּצְמַח יְהוּ"ה אֱלֹהִים. אָבָא וְאָמָא. כָּל עֵץ נְחֻמְדָּא כָּל עֵץ צַדִּיק. וְטוֹב לְמַאֲכָל דָּא עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא דְבֵיהּ הוּא זְמִין (נ"א וּמִינָא) מְזוּן לְכֹלָא דְכֹלָא בֵּיהּ. וְלֹא אֶתְפְּרִינְס צַדִּיק אֶלָּא מְנִיה וּשְׂכִינְתָא מְנִיה, וְלֹא צְרִיכִין לְתַתָּאין (דִּילְהוּן). אֶלָּא כּוֹלְהוּ נְזוּנִין לְתַתָּא עַל יְדֵיהּ. דְּבַגְלוּתָא לֹא הוּהּ לְשְׂכִינְתָא וּלְח"י עֲלָמִין מְזוּנָא אֶלָּא בְּח"י בְּרַכָּאן דְּעֻלוּתָא. אֲבָל בְּהוּא זְמָנָא אִיהוּ יְהֵא מְזוּנָא לְכֹלָא.

וְעֵץ הַחַיִּים דְּהוּא אֵילָנָא דְּחַיִּי יְהֵא נְטִיעַ בְּגוּ גִנְתָּא דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (בְּרַאשִׁית ג) וְלִקְחָ גַם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם. וּשְׂכִינְתָּא לֹא שְׁלֵטָא עֲלֵהּ אֵילָנָא דְּסִטְרָא אַחְרָא דְּאֲנוּן עֲרַב רַב דְּאֲנוּן עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. וְלֹא תִקְבַּל בְּהַ עוֹד טָמֵא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים לב) יִי בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאִין עֲמוּ אֵל נְכַר. וּבְגִין דָּא לֹא מְקַבְּלִין גְּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ. וְתַהֲא שְׂכִינְתָּא כְּגַפְנָא דְּלֹא מְקַבְּלָא נְטֵעָא מְמִינָא אַחְרָא.

וַיִּשְׂרָאֵל יְהוֹן כָּל עֵץ נְחֻמְדָּא לְמַרְאָה. וַיִּתְחַזֵּר עֲלֵייהוּ שׁוּפְרָא דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (אִיכָה) הַשְּׁלִיף מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפָאֲרַת יִשְׂרָאֵל. וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע אֲדַחֲזִין מְנִייהוּ וְלֹא מְתַדְּבַקִין וְלֹא מְתַעַרְבִין בְּהוּן. דְּהֵא אֶתְמַר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ דְּאֲנוּן עֲרַב רַב. וְגַלִּי לֹן קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא דְּבִיּוֹם אָכְלוּ מִמֶּנּוּ גְּרַמוּ דְּאָבְדוּ ב' אֲבָדִין דְּאֲנוּן בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. דָּא אִיהוּ פִי בִיּוֹם אָכְלָךְ מִמֶּנּוּ מוֹת תְּמוֹת ב' פְּעָמִים. וְאֲנוּן גְּרִימוּ דְּצַדִּיק יִחְרַב וְיִבֵּשׁ בְּבֵית רֵאשׁוֹן דְּאִיהוּ שְׂכִינְתָּא עֲלָאָה, וּבְבֵית שְׁנִי דְּאִיהוּ שְׂכִינְתָּא תְּתָאָה. דָּא אִיהוּ (יִשְׁעִיָּה ט) וְנָהָר יִחְרַב וְיִבֵּשׁ. וְנָהָר דָּא (נ"א ו) יִחְרַב בְּה' תְּתָאָה

וַיִּצְמַח יְהוּ"ה אֱלֹהִים - אָבָא וְאָמָא. כָּל עֵץ נְחֻמְדָּא - זֶה צַדִּיק. וְטוֹב לְמַאֲכָל - זֶה הָעֲמוּד הָאִמְצָעִי, שְׂבוּ הוּא מְזִמִּין מְזוּן לְכָל, שֶׁהִפְלִי בּוֹ. וְלֹא מְתַפְּרִינְס הַצַּדִּיק אֶלָּא מִמֶּנּוּ וּשְׂכִינְתָּא מִמֶּנּוּ, וְלֹא צְרִיכִים אֶת הַתְּתָאֲנִים (שְׁלָחם), אֶלָּא כָּלם נְזוּנִים לְמַטָּה עַל יְדוֹ. שְׂבָגְלוּת לֹא הִיָּה לְשְׂכִינְתָּא וּלְח"י הָעוֹלָמִים מְזוּן אֶלָּא בְּח"י בְּרַכּוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה. אֲבָל בְּאוֹתוֹ זְמַן הוּא יְהִיָּה מְזוּן לְכָל.

וְעֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, יְהִיָּה נְטוּעַ בְּתוֹף הַגֵּן, שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (בְּרַאשִׁית ג) וְלִקְחָ גַם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם. וְעַל הַשְּׂכִינְתָּא לֹא שׁוֹלֵט הָעֵץ שֶׁל צַד הָאֲחֵר, שֶׁהֵם עֲרַב רַב שֶׁהֵם עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְלֹא תִקְבַּל בְּהַ עוֹד טָמֵא. זֶהוּ שְׂכִינְתָּא (דְּבָרִים לב) ה' בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאִין עֲמוּ אֵל נְכַר. וְלִכֵּן לֹא מְקַבְּלִים גְּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ, וְתַהֲיָה הַשְּׂכִינְתָּא כְּמוֹ גִפֵּן שֶׁלֹּא מְקַבְּלַת נְטֵעַ מִמִּין אַחֵר.

וַיִּשְׂרָאֵל יְהִיּוּ כָּל עֵץ נְחֻמְדָּא לְמַרְאָה, וַיִּחְזֹר עֲלֵיהֶם יְפִי, שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיף מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפָאֲרַת יִשְׂרָאֵל. וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע נְדַחִים מֵהֶם, וְלֹא מְתַדְּבַקִים וְלֹא מְתַעַרְבִים בָּהֶם, שֶׁהֲרִי נֹאמַר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, שֶׁהֵם עֲרַב רַב. וְגַלְיָ לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂבִיּוֹם אָכְלוּ מִמֶּנּוּ, גְּרַמוּ שְׂאֲבָדוּ שְׁתֵּי אֲבָדוֹת, שֶׁהֵם בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. זֶהוּ פִי בִיּוֹם אָכְלָךְ מִמֶּנּוּ מוֹת תְּמוֹת, פְּעָמִים. וְהֵם שְׁגָרְמוּ שְׂצַדִּיק יִחְרַב וְיִבֵּשׁ בְּבֵית רֵאשׁוֹן, שֶׁהִיא שְׂכִינְתָּא עֲלִיוֹנָה, וּבְבֵית שְׁנִי,

שְׁהִיא שְׁכִינָה תַּחְתּוֹנָה. זֶהוּ (ישעיה
ט) וְנִהַר יִחַרְבּ וַיִּבֶשׁ. וְנִהַר זֶה
יִחַרְבּ בְּה' תַּחְתּוֹנָה, בְּגִלְל
שֶׁתַּסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ שְׁפַע הַי' לְאִין
סוּף.

וּמִיָּד כְּשִׁיבָאוּ יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוֹת,
הָעַם הַקְּדוֹשׁ לְחֹדֶד, מִיָּד נִהַר
שְׁהִיָּה חָרֵב וַיִּבֶשׁ נֹאמַר בּוֹ וְנִהַר
יֵצֵא מֵעֵדֶן, זֶה ו', לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגֶּן. וְנִהַר - זֶה הָעֵמּוּד הָאֲמֻצָּעִי.
יֵצֵא מֵעֵדֶן - זֶה אֲמָא הָעֵלְיוֹנָה.
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן - זֶה שְׁכִינָה
תַּחְתּוֹנָה. שְׁפָאוֹתוֹ זְמַן נֹאמַר
בְּמִשָּׁה וּבִישְׂרָאֵל (שם נח) אִז
תַּתְּעַנֵּג עַל ה'. כְּעַנְיָה, שְׁהוּא ע'
עֵדֶן, נ' נִהַר, ג' גֶּן. וַיִּתְקַיֵּם
הַכְּתוּב (שמות טו) אִז יֵשִׁיר מִשָּׁה
וּגו'. שֵׁר לֹא נֹאמַר, אֲלֵא יֵשִׁיר.
וַיִּתְהַפֵּף לְעַרְב רַב עַנְיָה לְנִגְנָע,
וּלְאֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲכוּ"ם,
כְּמוֹ שְׁפָרְעָה וְהַמְצָרִים שְׁפָרַח
בְּהֵם שְׁחִין אֲבַעְבוּעוֹת, אֲבָל
לְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה עַנְיָה.

וְזֶהוּ וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֶּן. וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים, שְׁהֵם חֶס"ד
זְרוּעַ זְמִין. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הָרוּצָה
לְהַחֲפִים יְדָרִים, וּמַחְנָה מִיכָא"ל
מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְעֵמוּ מִטָּה יְהוּדָה
וּשְׁנֵי שְׁבָטִים. גְּבוּרָה זְרוּעַ
שְׁמָאֵל. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הָרוּצָה
לְהַעֲשִׂיר יִצְפִּין, וּמַחְנָה גְּבוּרִיא"ל
מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְעֵמוּ מִטָּה דָן וּשְׁנֵי
שְׁבָטִים. נִצְ"ח שׁוֹק זְמִין, וּמִמֶּנּוּ
מְקַבֵּל מַחְנָה שֶׁל נוֹרִיא"ל, וְעֵמוּ
מִטָּה רְאוּבֵן וּשְׁנֵי שְׁבָטִים עֵמוּ.
הו"ד שׁוֹק שְׁמָאֵל, שְׁעֵלֶיהָ נֹאמַר
לְיַעֲקֹב (בראשית לב) וְהוּא צֹלַע עַל
יְרֵכּוֹ, וּמִמֶּנּוּ מְקַבֵּל מַחְנָה
רְפָא"ל, שְׁהוּא מִמֶּנּוּ עַל רְפוּאֵת
הַגְּלוּת, וְעֵמוּ מִטָּה אֶפְרַיִם וּשְׁנֵי
שְׁבָטִים.

דְּבַר אַחַר וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים - אֶלֶּה אוֹתָם אַרְבָּעָה שְׁנִכְנְסוּ לְפָרְדֵס. אֶחָד נִכְנַס בְּפִישׁוּ"ן, שְׁהוּא פִי שׁוֹנָה

בְּגִין דְּאֶסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ נִבְיָעוּ דִּי לְאִין סוּף.
וּמִיָּד דִּיפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא עֲמָא קְדִישָׁא
לְחֹדֶד, מִיָּד נִהַר דְּהוּה חָרֵב וַיִּבֶשׁ אֶתְמַר
בִּיה וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא ו' לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן.
וְנִהַר דָּא עֵמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא. יוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא
אֲמָא עֲלָאָה, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן דָּא שְׁכִינָתָא
תַּתְּאָה. דְּבַהּהוּא זְמַנָּא אֶתְמַר בְּמִשָּׁה
וּבִישְׂרָאֵל (ישעיה נח) אִז תַּתְּעַנֵּג עַל יי כְּעַנְיָה דְּאִיהוּ
ע' עֵדֶן נ' נִהַר ג' גֶּן. וַאֲתְקַיֵּים קְרָא (שמות טו) אִז
יֵשִׁיר מִשָּׁה וּגו' (דף כו ע"ב) שֵׁר לֹא נֹאמַר אֲלֵא
יֵשִׁיר. וַאֲתְהַפֵּף לְעַרְב רַב עַנְיָה לְנִגְנָע
וּלְאוּמִין דְּעֲלָמָא עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת
כְּגוֹנוּנָא דְּפָרְעָה וּמַצְרָאֵי דְּפָרַח בְּהוּן שְׁחִין
אֲבַעְבוּעוֹת. אֲבָל לְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה עַנְיָה.

וְדָא אִיהוּ וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגֶּן. וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה
רְאשִׁים. דְּאֲנוּן חֶס"ד דְּרוּעָא יְמִינָא. וּבַהּהוּא
זְמַנָּא הָרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. וּמַחְנָה
מִיכָא"ל אֶתְשַׁקְיִין מִנִּיה וְעַמִּיָּה מִטָּה יְהוּדָה
וּתְרִין שְׁבָטִין. גְּבוּרָה דְּרוּעָא שְׁמָאֵל.
וּבַהּהוּא זְמַנָּא הָרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יִצְפִּין. וּמַחְנָה
גְּבוּרִיא"ל אֶתְשַׁקְיִין מִנִּיה וְעַמִּיָּה מִטָּה דָן
וּתְרִין שְׁבָטִין. נִצְ"ח שׁוֹקָא יְמִינָא וּמַחְנָה
אֶתְשַׁקְיִין מִשְׁרִיא"ל וְעַמִּיָּה מִטָּה
רְאוּבֵן וּתְרִין שְׁבָטִין עַמִּיָּה. הו"ד שׁוֹקָא
שְׁמָאֵל דְּעֲלָה אֶתְמַר לְיַעֲקֹב (בראשית לב) וְהוּא
צֹלַע עַל יְרֵכּוֹ וּמִנִּיה אֶתְשַׁקְיִין מִשְׁרִיא
דְּרְפָאֵל דְּאִיהוּ מִמֶּנּוּ עַל אֶסּוּתָא דְּגְלוּתָא
וְעַמִּיָּה מִטָּה אֶפְרַיִם וּב' שְׁבָטִין.

דְּבַר אַחַר וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה
רְאשִׁים אֲלִין אֲנוּן אַרְבָּעָה דְּנִכְנְסוּ
לְפָרְדֵס. חַד עָאֵל בְּפִישׁוּ"ן דְּאִיהוּ פִי שׁוֹנָה
לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים - אֶלֶּה אוֹתָם אַרְבָּעָה שְׁנִכְנְסוּ לְפָרְדֵס. אֶחָד נִכְנַס בְּפִישׁוּ"ן, שְׁהוּא פִי שׁוֹנָה

הלכות. תניינא עאל בגיחו"ן. ותמן הוא קבור ההוא דאתמר ביה (ויקרא יא) כל הולך על גחון, גבריאל"ל גבר אל עליה אתמר (איוב ג) לגבר אשר דרכו נסתרה ויסף אלוה בעדו. ולא ידע גבר ית קבורתיה עד יומא הדין דאתגלייא תמן. ודא איהו רמז ולחפימא ברמיזא. תליתאה עאל בחדק"ל חד קל ודא לישנא חדידא קלא לדרשא. רביעאה עאל בפ"ת דאיהו מוחא דביה פריה ורביה. בן זומא וכן עזאי דעאלו בקליפין דאורייתא הו' לקאן בהון. רבי עקיבא דעאל במוחא אתמר ביה דעאל בשלם ונפק בשלם.

(אמר רבי אלעזר, אבא, יומא חד תוינא כבי מדרשא, ושאלו חבריאי מאי ניהו דאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל

תאמרו מים מים שמא תסתכנון גרמיכו דכתיב, (תהלים קא) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. אדכבי הא סבא דסבין קא נחית אמר לון רבנן, כמאי קא תשתדלון. אמרו ליה ודאי בהא דאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו'. אמר לון ודאי רוא עלאה אית הכא. והא אוקמוה במתיבתא עלאה. ובגין דלא תסעון נחיתנא לכו ובגין (דאתגלייא) רוא דא ביניכו דאיהו רוא עלאה טמירא מבני דרא.

בדאי אבני שיש טהור אנון דמנהון מיון דכיון נפקין. ואנון רמיון פאת א רשא וסופא. ו' דאיהו נטוי בינייהו איהו עין חמיים. מאן דאכיל מניה וחי לעלם. ואלון ב' יודי"ן אנון רמיון בוייצר. ואנון תרין יצירות. יצירה דעלאין ויצירה דתמאין. ואנון חכמה בראש וחקמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי אנון תעלומות מחכמה עלאה דתחות פתר עלאה.

ואנון לקבל ב' עינין דבהון תרין דמעין נחתו כימא רבא. ואמאי נחתו בגין דאורייתא מתרין לוחין אלין הנה משה נחית לישראל. ולא וכו בהון ואתברו ונפלו. ודא גרים אבנדא דבית ראשון ושני. ואמאי נפלו בגין דפרח ו' מנייהו דאיהו ו' דוייצר. ונחייב לון אחרנין מספרא דעץ הדעת טוב ורע דמתמן

הלכות. השני נכנס בגיחו"ן, ושם הוא קבור, אותו שנאמר בו (ויקרא יא) כל הולך על גחון. גבריאל"ל - גבר אל, עליו נאמר (איוב ג) לגבר אשר דרכו נסתרה ויסף אלוה בעדו. ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה שהתגלה שם, וזהו רמז, ודי לחכימא ברמיזא. שלישי נכנס בחדק"ל - חד קל, וזו לשון מחדדת קלה לדרשה. רביעי נכנס בפ"ת, שהוא המח, שבו פריה ורביה. בן זומא וכן עזאי שנכנסו לקלפות של התורה, היו לוקים בהם. רבי עקיבא שנכנס במח, נאמר בו שנכנס בשלום ויצא בשלום.

ואמר רבי אלעזר, אבא, יום אחד הייתי בבית המדרש, ושאלו החברים, מהו שאמר רבי עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכנון בעצמכם, שכתוב (תהלים קא) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני? בין כך הנה זקן הזקנים. ירד ואמר להם, רבנן, במה אתם משתדלים? אמרו לו, ודאי בזה שאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו'. אמר להם, ודאי סוד עליון יש פאן, והרי פרשוה בשיבה העליונה, וכדי שלא תטעו ירדתי לכם, וכדי לגלות סוד זה ביניכם, שהוא סוד עליון טמיר מבני הדור].

[בדאי אבני שיש טהור הם שמהם יוצאים מים זכים, והם רמוזים באות א' בראש ובסוף. ו' שהוא נטוי ביניהם הוא עץ החיים. מי שאוכל ממנו - וחי לעולם. ושני היודיים האלה רמוזים בוייצר, והם שתי יצירות, יצירה של העליונים ויצירה של התחתונים. והם חכמה בראש וחקמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי הם תעלומות מחכמה עליונה שתחת פתר עליון].

[והם כנגד שתי עינים שבהם שתי דמעות יורדות לים הגדול. ולמה ירדו? בגלל שהתורה משגי הלוחות הללו היה משה מוריד לישראל, ולא וכו בהם, ונשברו ונפלו, וזה גרם אבדן בית ראשון ושני. ולמה נפלו? בגלל שפרח ו' מהם, שהוא ו' של וייצר, ונתן להם אחרים מצד של עץ הדעת